

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nový zákon o odpadech

„Současný zákon o odpadech má řadu nedostatků a nedokáže efektivně zabránit plýtvání surovinami. Na skládkách končí téměř tři čtvrtiny odpadu z českých domácností. Nový zákon lidem usnadní třídění, zvýhodní využití odpadu před jeho skládkováním, zjednodušuje administrativu, aktivněji předchází nelegálnímu nakládání s odpady. Ekologické chování se lidem musí vyplatit – kdo třídí, ušetří,“ shrnuje ministr životního prostředí Martin Bursík hlavní teze nového zákona o odpadech.

Česká republika recykluje jen 21 % komunálního odpadu, zatímco Německo, Rakousko, Nizozemí, Belgie jsou dlouhodobě nad 50 %. Většina odpadů končí na skládkách, nízké je materiálové i energetické využití odpadu. Stávající zákon o odpadech je zastaralý a nepřehledný, byl už sedmákrát novelizován. Ministerstvo životního prostředí při přípravě nového zákona reagovalo na nejnovější vývoj evropské legislativy. Také obdrželo přes tisíc nejrůznějších podnětů a připomínek z České republiky, které se zčásti promítly do návrhu zákona. Cílem bylo stávající systém zpřehlednit a zefektivnit, elektronickou evidencí zjednodušit firmám administrativu. Návrh zákona nyní MŽP předkládá k veřejné diskusi.

„Kromě nového zákona o odpadech se snažíme hledat i cesty, jak reagovat na aktuální přechodné problémy recyklačního průmyslu související se světovou hospodářskou krizí,“ říká ministr životního prostředí Martin Bursík. Vláda se rozhodla pro opatření na podporu malého a středního podnikání – zejména odložení placení zálohy na daň a navrhla také snížení sociálního a zdravotního pojištění. To jsou nástroje, které velmi pomohou také recyklačním firmám (tedy všem drobným podnikatelům, kteří jsou činní v řetězci od vytrídění, přes dotřídění a znovuzpracování odpadů). Na podporu třídění a materiálového využití odpadu MŽP ve dvou výzvách OP Životní prostředí rozdělilo téměř 3,5 miliardy korun.

„Jednáme také s Ministerstvem dopravy o podpoře recyklace prostřednictvím veřejných zakázek, například na využití směsných plastů do odhlučňovacích stěn u dálnic a železnic. S Ministerstvem financí jednáme o snížení DPH na služby v odpadovém hospodářství. Na evropské úrovni se snažíme prosadit snížení DPH na recyklované výrobky. Plýtvání použitelnými surovinami je ekonomický nesmysl,“ uzavírá ministr Bursík.

Třídění odpadů bude jednodušší

Podle nového zákona musí obce od roku 2011 umožnit svým občanům třídít základní druhotné suroviny: papír, plasty, sklo, kovy, nápojové kartony a biologicky rozložitelný odpad (zpočátku tam, kde převažují rodinné domky, od roku 2013 pak i tam, kde převládá sídlištní zástavba).

Zejména v třídění biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO), který tvoří zhruba polovinu odpadu z domácností, existují obrovské rezervy. Tento odpad je přitom možné dobře využít v kompostárnách či v bioplynových stanicích, jejich kapacita ale není dostatečná. V České republice je nyní více než 150 fungujících kompostáren, ale pouze čtyři bioplynové stanice, které využívají BRKO. Na skládkách v roce 2007 skončilo o čtvrtinu více bioodpadu, než kolik České republiky pro rok 2010 povoluje závazná evropská směrnice.

Ekologické chování se začne vyplácet: kdo třídí, ušetří

Zruší se nepřehledný systém několika typů platby za svoz odpadu. Většina obcí účtuje lidem paušální platbu na hlavu, bez ohledu na to, kolik odpadu reálně produkuje.

Nově každá obec vypočte platbu za odpad ze dvou částí: pevné (až do 250 Kč) a pohyblivé (podle skutečného množství odpadu, který skončí nevytríděný v popelnici: až do 750 Kč). Platba každého občana musí odpovídat počtu svozů popelnic (pytlů, kontejnerů) od jeho domu a nikdy nesmí přesáhnout 1000 Kč za rok. Lidé tak budou platit za odpad, který skutečně vyprodukovali a svozová firma prokazatelně odvezla.

Ukládání odpadu na skládky nesmí být výhodné

Zákon zpřísňuje požadavky na provozování skládek a zvyšuje pravomoci krajských úřadů. Skládky musí mít při zahájení činnosti finanční rezervu pro případ havárie. Zároveň od roku 2011 dojde k postupnému zvýšení poplatků za každou tunu skládkovaného komunálního odpadu až na maximálních 1300 Kč v roce 2015. Z toho vždy až 500 korun připadne obcím, na jejichž území skládka leží (konkrétní výši si obce určí obecní vyhláškou), kraj a Státní fond životního prostředí (SFŽP) si rovným dílem postupně rozdělí až 800 Kč. Tyto výnosy musí kraj i SFŽP reinvestovat do oblasti životního prostředí, zejména odpadového hospodářství.

Větší komfort při zpětném odběru výrobků

Přenosné baterie bude odebírat každá prodejna elektro, fotovideo, hodin, počítačové a telekomunikační techniky, a dále všechny prodejny nad 200 m², které je nabízejí. Výjimku mají jen hotely, restaurace, drogerie a čerpací stanice.

Menší (do hmotnosti 5 kg) elektrospotřebiče bude možné odevzdat v místě prodeje (pokud je prodejna větší než 200 m²) v neomezeném množství a bez vázání na nákup zboží. I v případě prodeje přes internet musí prodejce při dodání nového elektrospotřebiče zajistit převzetí starého.

Vzroste také počet míst pro odběr autovraků, budou minimálně v každé obci s rozšířenou působností. Náklady na sběrnou síť i na ekologickou likvidaci vozů ponese výrobce. Odběr minerálních olejů a pneumatik musí výrobce zřídit ve všech obcích s rozšířenou působností, případně dalších, které o to požádají. Zpětný odběr baterií, akumulátorů, elektrospotřebičů, autovraků, minerálních olejů i pneumatik je pro občany bezplatný.

Sníží se administrativní zátěž podnikatelů

Zákon zásadním způsobem sníží administrativní zátěž především malých a středních podnikatelů. Hlášení o produkci odpadů se budou podávat elektronicky. Zvýšením minimální hranice, při které vzniká původcům odpadů povinnost podávat roční hlášení o produkci a nakládání s odpady z 50 na 100 kg nebezpečných odpadů a z 50 na 100 tun ostatních odpadů, se sníží počet ohlašovatelů o 40 %. To bude opět znamenat významnou úlevu především pro drobné podnikatele. Ti přitom doposud hlásili údaje o produkci pouhých 1,5 % celkového množství evidovaných odpadů. Podnikatelé tak ušetří více než 150 milionů korun.

Jednorázové nákupní tašky nebudou zdarma

Podle kvalifikovaných odhadů se v českých obchodech ročně zdarma rozdají až tři miliardy plastových tašek, což představuje ročně 9000 tun plastů, vyráběných z dovážené ropy. Volně odhozené tašky zvyšují obcím náklady na úklid veřejných prostranství a ohrožují život zvířat. Nově už obchody nebudou moci tašky rozdávat zdarma a jejich cenu plošně promítat do jiných výrobků. Každý obchod ovšem bude nadále rozhodovat, kolik přesně za tašku zákazníkovi naúčtuje.

Připomínky k zákonu lze posílat do 31. března. Podrobnosti k připomínkovému řízení najdete [zde](#).

Stáhněte si...

[Důvodová zpráva k návrhu nového zákona o odpadech](#) (PDF, 1 MB)

[Návrh nového zákona o odpadech](#) (PDF, 950 kB) [zde](#)

Zdroj: MŽP ČR

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepravomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)